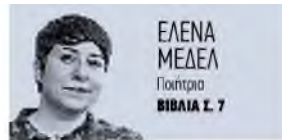




Media: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ **Page:** 1,65,71 **Published at:** 11-06-2023
Author: **Surface:** 1177.18 **Circulation:** 32170
Subjects: cm²



ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: LISEBETH-SALAS/COURT.E

Ελένα Μεδέλ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ
ΓΡΗΓΟΡΗ ΜΠΕΚΟ

«Τα "Θαύματα" είναι ένα βιβλίο δοσμένο μέσα από τη συνείδηση της κοινωνικής τάξης και του φύλου. Και είναι ένα πολιτικό βιβλίο» τονίζει για το μυθιστόρημά της η Ελένα Μεδέλ



«Προτιμώ να γράφω για χρήματα και εξουσία»

Η **Ισπανίδα** συγγραφέας μιλάει στο «Βήμα» για το μυθιστόρημά της **«Τα θαύματα»**, ένα **κοινωνικό** και **πολιτικό** πανόραμα της πρόσφατης **ισπανικής ιστορίας**

Η Μαρία και η Αλίθια, γιατί και η εγγονή, συναντιούνται απρόσμενα και κάποιος επεισοδιακά σε μια διαδήλωση. Η πρώτη (συνταξιούχος πλέον, και τι δεν καθάρισε με τα ίδια της τα χέρια) βρίσκεται εκεί απόλυτως συνειδητά, ενώ η δεύτερη (ιδιωτική υπάλληλος, πουλάει ζαχαρωτά και οάντουιτς σε ένα μαγαζί) καταλήγει εκεί μάλλον τυχαία. Το ενδιαφέρον είναι ότι δεν γνωρίζονται μεταξύ τους. Για την ακρίβεια, ποτέ δεν είχαν καν αντικρίσει η μία την άλλη. Γιατί άραγε; Αυτές οι δύο γυναίκες, οι συμπρωταγωνίστριες στο βιβλίο *Τα θαύματα* (*Las maravillas*, 2020) της **Ελένα Μεδέλ**, αποδεικνύονται αρκούντως αντιωματικές με τον τρόπο τους. Σε τούτη την ευθύβολη και ρυθμικότατη αφήγηση, η οποία καλύπτει μια περίοδο από το 1969 ως το 2018 και διαδραματίζεται στην Κόρδοβα και στη Μαδρίτη, παρακολουθούμε αποκλίνουσες πορείες, παράλληλα, συγκλίνοντα πεπρωμένα. Η 38χρονη συγγραφέας, λίγο προτού επισκεφθεί την Ελλάδα στο πλαίσιο του 15ου Ιβηροαμερικανικού Φεστιβάλ ΛΕΑ (Λογοτεχνία Εν Αθήναις), συζήτησε με «Το Βήμα» ορισμένες πλευρές ενός μυθιστορήματος που προκάλεσε αίσθηση στην Ισπανία και έχει ήδη μεταφραστεί σε περισσότερες από δέκα γλώσσες.

Πολιτική, καταγωγή, γλώσσα
«Σας μιλώ από ένα δωμάτιο που συγχρόνως είναι γραφείο, καθιστικό και κουζίνα» είπε αυτοσαρκάζομενη η Μεδέλ. Υστερα δήλωσε θορυβημένη από τις πρόσφατες εκλογές στην πατρίδα της και εξέφρασε την ανησυχία της για τις επι-

κείμενες. «*Με προβληματίζει το γεγονός ότι οι πολίτες της χώρας υποστηρίζουν νεοφιλελεύθερες πολιτικές που καταστρέφουν τον δημόσιο τομέα, κυρίως την υγεία. Με προβληματίζει η έλλειψη ενσυναίσθησης όσων ψηφίζουν δίχως να σκέφτονται τους άλλους. Με προβληματίζει επίσης η μόνιμη κόπωση στην καθημερινότητά μας, αυτή η τυραννία της λεγόμενης παραγωγικότητας, ότι ζούμε για να δουλεύουμε και όχι το αντίθετο»* επισήμανε.

Η Μεδέλ γεννήθηκε στην Κόρδοβα αλλά η ενήλικη ζωή της είναι ταυτισμένη με την ισπανική πρωτεύουσα. «*Ως προς τον ορίζοντα της γραφής, η κοινωνική τάξη είναι πολύ πιο σημαντική για μένα από τον τόπο καταγωγής. Μεγάλο σε μια οικογένεια της εργατικής τάξης. Στο σπίτι δεν είχαμε βιβλία, οι γονείς μου όμως εκτιμούσαν την εκπαίδευση και την καλλιέργεια ως μέσα κοινωνικής ανέλιξης. Την αγάπη μου για το διάβασμα την ενθάρρυναν από νωρίς, διότι λογάριαζαν ενδεχομένως ότι κάποια στιγμή θα γινόμουν φιλόλογος, θα διοριζόμουν και θα διδασκα λογοτεχνία σε σχολεία. Το να είσαι συγγραφέας και εκδότρια –όπως εγώ, και μάλιστα μια εκδότρια που ειδικεύεται στην ποίηση – τους φανόταν ανέκαθεν εκκεντρικό. Θεωρούσαν ότι κάτι τέτοιο θα ήταν πιο ταιριαστό για κάποιους με περισσότερο κοινωνικό υπόβαθρο: με άλλα λόγια, για ανθρώπους που δεν είναι σαν εμάς»* τόνισε. «*Άρχισα να γράφω ιστορίες από μικρή. Στην εφηβεία μου ανακάλυψα την ποίηση του Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα και συναισθάνθηκα ακαριαία ότι η ποίηση είναι μια γλώσσα διαφορετική από εκείνη που μιλούσα στο σπίτι ή στις παρέες μου. Ίδιες οι λέξεις, άλλες οι προθέσεις. Λοιπόν, θέλησα να μιλήσω την ποίηση, αφού τη μάθω όπως κανείς μαθαίνει μια ξένη γλώσσα. Παρότι εμφανίστηκα στα γράμματα ως ποιήτρια, δεν σταμάτησα ποτέ να γράφω μικρές ή μεγαλύτερες μυθοπλοσίες. Απλώς δεν τις δημοσίευα. Τα "Θαύματα" είναι το πρώτο μυθιστόρημά μου που εκδόθηκε αλλά το τέταρτο που έχω γράψει»* εξήγησε η Μεδέλ.

Ελευθερία και συλλογικότητα
Η Μαρία και η Αλίθια, στο βιβλίο, σίγουρα δεν αναζητούν την ευτυχία. Τι συμβαίνει όμως με την ελευθερία; «*Είναι ωραία η διάκριση που επιχειρείτε σε ό, τι αφο-*

ρά τις αναζητήσεις των ηρωίδων μου. Σκέφτομαι ότι τα "Θαύματα" είναι ένα βιβλίο για τα χρήματα και την εξουσία. Αυτά τα θέματα προτιμώ ως συγγραφέας. Και η αλήθεια είναι ότι, αρκετά συχνά, τόσο η ευτυχία όσο και η ελευθερία "αγοράζονται" με τα χρήματα και την εξουσία. Δεν νομίζω ότι η Μαρία είναι ένα ελεύθερο άτομο. Δεν μπορεί να κάνει τις δικές της επιλογές (πες κάποιον άλλο για εκείνη: η οικογένεια, ο σύμφρονος, το σύστημα). Αγωνίζεται ωστόσο να κατακτήσει αυτό που θέλει: χώρους επιβίωσης. Οι συνθήκες στη ζωή της Αλίθια είναι αλλιώς. Στην πραγματικότητα, μετρά τη ζωή της μέσα από το βάρος μιας άλλης ζωής, μιας ζωής που ξεκίνησε όταν η οικογένειά της έχασε την αγοραστική της δύναμη και κατακάλυψε πάλι στην κοινωνική ιεραρχία. Τα "Θαύματα" είναι ένα βιβλίο δοσμένο μέσα από τη συνείδηση της κοινωνικής τάξης και του φύλου (προσπάθησα να θέξω κάποιες οικονομικές αγωνίες μέσα από τη σκοπιά συγκεκριμένων γυναικών). Και είναι ένα πολιτικό βιβλίο. Ο αρχικός τίτλος (τους μήνες που ξεκίνησα να το γράφω) ήταν "Δεολογία"».

Και η οικογένεια; Η μητρότητα; «*Τα ζητήματα αυτά θέριεναν όσο προχωρούσα. Δεν με απασχολούσαν εξαρχής. Οι ηρωίδες μου διερωτώνται για την εγκυρότητα των θεσμών που διαμορφώνουν τις σχέσεις μας με τους άλλους. Διερωτώνται επίσης για τα ζευγάρια, τους δεσμούς μητέρας και κόρης, τη φιλία... Το μυθιστόρημά μου προσαρτίζεται την αξία της συλλογικότητας. Δεν εννοώ ότι μια οικογένεια δεν αποτελεί έγκυ-*



Η Ελένα Μεδέλ παρουσιάζει το βιβλίο της την Πέμπτη 15 Ιουνίου, στις 20.30, στο Public Cafe Συντάγματος. Περισσότερες πληροφορίες για την εκδήλωση στην ιστοσελίδα: <https://lea-festival.com/program/>.

ρη αναφορά για τους ανθρώπους, λέω απλώς ότι υπάρχουν κι άλλοι τρόποι να σχετιζόμαστε με τους άλλους. Η Μαρία δημιουργεί μια οικογένεια πέραν της επίσημης – αυτής του αίματος – με την οποία νιώθει πιο ενωμένη. Ξέρει ότι δεν μπορεί να αλλάξει τον κόσμο, αλλά ότι μπορεί να αλλάξει τον κόσμο της, μέσα από τη συνεργασία και την αλληλεγγύη, μέσα από την πολιτική της στράτευση, όχι σε ένα κόμμα, αλλά σε έναν σύλλογο. Η Αλίθια, από την άλλη μεριά, μου έδωσε την ευκαιρία να συλλογιστώ δε συναισθηματικές διαστάσεις (και τις αντίστοιχες συνέπειες) του καπιταλισμού. Η Αλίθια συνάπει σχέσεις, ιδίως με τον συνηφό της, στη βάση του συμφέροντος: θα σου δώσω αυτό για να λάβω το άλλο».



ΕΛΕΝΑ ΜΕΔΕΛ
Τα θαύματα
Μετάφραση
Χριστίνα Θεοδωροπούλου.
Εκδόσεις Πατάκι, 2022,
σελ. 278, τιμή 14,40 ευρώ

Η έμπρακτη συμπόνια

Η Μεδέλ αναφέρεται σε «φεμινισμούς», προκρίνει δηλαδή τον πληθυντικό αριθμό. «*Ευτυχώς, δεν αγωνιζόμαστε σήμερα για ό, τι αγωνιζόμασταν πριν από έναν αιώνα, αν και πολλά προβλήματα παραμένουν αλτα. Βεβαίως, υπάρχουν και πιασχυρισμοί. Στην Ισπανία αντιστεκόμαστε υπέρ των εκτιμμένων, λόγου χάριν, της έκτρωσης. Πάντως, μία από τις βασικές και ευρύτερες προκλήσεις είναι να κατανοήσουμε ότι ακόμη και κάτι που δεν μας επηρεάζει προσωπικά πρέπει να ανήκει στο πλέγμα των αιτημάτων μας, των διεκδικησιών μας. Αν είσαι προνομιούχος, σκέψου όσους δεν είναι. Και μην παίρνεις το βήμα στη θέση όσων δεν το έχουν, μην καταλαμβάνεις τον συμβολικό τους χώρο. Μείνε πίσω και υποστηρίξε τους, ακούγοντας τι έχουν να πουν. Αυτό είναι η έμπρακτη συμπόνια».*